MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE

CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/ CATEDRELOR VACANTE/ REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

PROGRAMA PENTRU

DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE – EDUCAȚIE TIMPURIE și CURRICULUMUL PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE A COPIILOR SUB 3 ANI, METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ

EDUCATOR-PUERICULTOR (ÎN LIMBA ROMÂNĂ)

- București -
2023

1. NOTA DE PREZENTARE

Cea mai rapidă perioadă de dezvoltare a creierului are loc în primii doi ani de viaţă, determinând în mod semnificativ structurile intelectuale, emoţionale, fizice-imunologice şi funcţiile sociale. (Judith L. Evans, Robert G. Myers, Ellen M Ilfeld).

Educatorul-puericultor este persoana calificată pentru nivelul de educaţie antepreşcolară (0-3 ani), derulată în cadre instituţionale, cum ar fi creşele, grădiniţele, cluburile, centrele de zi sau centrele de recreere şi joacă. Activitate desfăşurată de educatorul-puericultor este deosebit de complexă, îmbinând atât roluri specifice profesiei didactice, cât şi roluri de îngrijire şi de nutriţie, ţinând cont de necesitatea unei abordări unitare a dezvoltării copilului mic. De altfel, documentul în cuprinsul căruia este detaliat cadru de referinţă comun pentru toate serviciile de dezvoltare timpurie a copilului (sănătate, protecţia copilului şi educaţie), în vederea abordării copilului din aceeaşi perspectivă integrată, este reprezentat de *Reperelor fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului* (RFIDT).

Educatorul-puericultor are ca beneficiar copilul mic, de la naştere la 3 ani, în proiectarea şi desfăşurarea activităţilor cu acesta trebuind să ţină cont de particularităţile dezvoltării psihologice şi de vârstă ale copiilor, dar şi de resursele materiale şi umane avute la dispoziţie şi de idealul de dezvoltare a societăţii româneşti, în context european.

Prezenta programă se adresează candidaţilor care se prezintă la *Concursul pentru ocupare a posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în învăţământul preuniversitar*, la specializarea Educator-puericultor (în limba română). Programa este elaborată în aşa fel încât candidaţii să demonstreze competenţele necesare activităţii didactice din perspectiva curriculumului specific şi a proiectării unui demers didactic calitativ, răspunzând, în acelaşi timp, şi cerinţelor profilului absolventului de învăţământ vocaţional, care urmează să fie încadrat pe un post didactic, specialitatea educator-puericultor. Acest profil presupune cunoaşterea conţinuturilor fundamentale de limbă şi literatură română, a noilor tendinţe în evoluţia educaţiei timpurii, atât din punct de vedere al pedagogiei, cât şi al curriculumului pentru educaţia timpurie a copiilor sub 3 ani, dar şi aplicarea noilor direcţii ale metodicii desfăşurării activităţilor instructiv-educative în creşă. De asemenea, presupune probarea capacităţilor necesare pentru proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţilor instructiv-educative, demonstrarea abilităţilor de comunicare, empatice şi de cooperare necesare realizării actului educaţional.

Structura prezentei programe este următoarea:

1. Nota de prezentare;
2. Competenţele cadrului didactic de specialitate;
3. Tematica pentru Limba şi literatura română;
4. Tematica pentru Introducere în pedagogie – educaţie timpurie şi Curriculumul pentru educaţia timpurie a copiilor sub 3 ani;
5. Tematica pentru Metodica desfăşurării activităţilor instructiv-educative în creşă;

2. COMPETENŢELE CADRULUI DIDACTIC DE SPECIALITATE

Competenţele educatorului-puericultor, vizate prin *Concursul naţional de ocupare a posturilor didactice/ catedrelor vacante/rezervate în învăţământul preuniversitar* la această specializare, sunt competenţe pe care educatorul-puericultor trebuie să şi le dezvolte pe tot parcursul activităţii profesionale şi să le dovedească pe parcursul desfăşurării activităţilor instructiv-educative în creşă. Complexitatea activităţii educatorului-puericultor conduce la împărţirea competenţelor acestuia pe mai multe paliere, care vizează fiecare aspect în parte. Astfel, prezenta programă urmăreşte evaluarea nivelului de dezvoltare a competenţelor educatorului-puericultor printre care se numără cele de comunicare şi de relaţionare, a celor metodologice, de evaluare şi de autoevaluare a

activităţii didactice, a celor psiho-sociale, tehnice şi tehnologice, precum şi a competenţelor de management al carierei.

Aşadar, competenţele educatorului-puericultor, evaluate în cadrul *Concursului naţional de ocupare a posturilor didactice/ catedrelor vacante/rezervate în învăţământul preuniversitar,* sunt:

- utilizarea conceptelor şi a teoriilor moderne în domeniu, în vederea stimulării, formării şi dezvoltării capacităţilor de cunoaştere ale copilului mic;
- aplicarea cunoştinţelor de didactică, de psihologie şi pedagogie, specifice educaţiei timpurii, în proiectarea şi desfăşurarea activităţii instructiv-educative în creşă;
- proiectarea conţinuturilor instructiv-educative în acord cu prevederile programei şi cu specificul grupei la care îşi desfăşoară activitatea;
- utilizarea optimă a factorilor spaţio-temporali, în vederea eficientizării activităţii instructiv-educative în creşă, care să pună accent pe libertatea şi creativitatea copilului;
- aplicarea unor metode şi mijloace eficiente de lucru cu copiii, în vederea stimulării şi facilitării procesului de socializare a acestora;
- alegerea unor metode şi tehnici didactice moderne şi cât mai variate, interactive, care să sporească implicarea copilului mic în activitate;
- valorizarea, din punct de vedere educativ, a experienţelor copiilor mici şi a intervenţiilor acestora;
- centrare pe formarea personalităţii copilului mic, în ansamblu, prin individualizarea conţinuturilor şi a metodelor educative;
- manifestarea unei atitudini empatice şi de sprijin/suport faţă de nevoile individuale, generale şi de moment ale antepreşcolarilor;
- proiectarea eficientă a formelor de evaluare şi adaptarea conţinuturilor de predare în funcţie de rezultatele evaluării;
- selectarea strategiilor adecvate de evaluare individuală/de grup;
- utilizarea autoevaluării pentru îmbunătăţirea procesului didactic;
- realizarea unor proiecte de parteneriat grădiniţă-familie-comunitate pe probleme educative (educaţie nonformală/ informală);
- operarea cu metode şi tehnici eficiente de cunoaştere a naturii umane, în vederea unei comunicări eficiente cu toţi partenerii.

3. TEMATICA PENTRU LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

A. LIMBA ROMÂNĂ

- **Elemente fonetică şi de ortografie, ortoepie şi ortografie**
  - Alfabetul limbii române
  - Alfabetul fonetic internaţional
  - Tipuri de sunete-vocale, semivocale, consoane
  - Corespondenţa literă-sunet
  - Silaba şi despărţirea cuvintelor în silabe (principiul fonetic)
  - Accentul. Utilizarea corectă a accentului. Variante accentuate admise/neadmise de normă
  - Structura fonologică a cuvintelor: diftong, triftong, hiat
  - Scrierea şi pronunţia corectă a cuvintelor de origine străină
  - Semne de punctuaţie şi de ortografie
- **Elemente de vocabular**
  - Cuvântul - unitatea de bază a vocabularului
  - Sensul cuvintelor (sens propriu de bază; sens secundar; sens figurat)
  - Mijloace de îmbogăţire a vocabularului (interne: derivarea, compunerea, conversiunea; externe: împrumuturile)

- Familia de cuvinte; câmpul lexical
- Relații semantice:
  - sinonime
  - antonime
  - omonime
  - cuvinte polisemantice
  - paronime
- **Părțile de vorbire**
  - Verbul – modurile verbale (indicativ, condițional-optativ, conjunctiv, imperativ) și timpurile verbale; forme verbale nepersonale (infinitiv, participiu, gerunziu, supin); ortografie și ortoepie.
  - Substantivul și articolul – substantive comune și substantive proprii; genul și numărul; substantive colective; cazul substantivelor; funcții sintactice; categoria determinării: articolul hotărât și nehotărât; ortografie și ortoepie.
  - Adjectivul – tipuri; acordul adjectivului cu substantivul; gradele de comparație; funcții sintactice; ortografie și ortoepie.
  - Pronumele și adjectivul pronominal – tipuri (pronumele personal propriu-zis; pronumele reflexiv; adjectivul de întărire; pronumele de politețe; pronumele și adjectivul posesiv; pronumele și adjectivul demonstrativ; pronumele și adjectivul interogativ; pronumele și adjectivul relativ; pronumele și adjectivul nehotărât; pronumele și adjectivul negativ); cazuri și funcții sintactice; ortografie și ortoepie.
  - Numeralul – tipuri de numeral (cardinal și ordinal), categoria numărului, genului; valoarea adjectivală, substantivală și pronominală; cazul; funcții sintactice; ortografie și ortoepie.
  - Adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția – tipuri/clasificare; recunoaștere; ortografie, ortoepie și punctuație.
- **Organizarea propoziției și a frazei**
  - Enunțul. Tipuri de enunț - propoziții, fraze; enunțuri asertive, interogative, imperative, exclamative
  - Propoziții afirmative și negative
  - Relații sintactice la nivelul enunțului: coordonarea și subordonarea – modalități/mijloace de realizare
- **Funcții sintactice**
  - Predicatul – verbal și nominal-realizări ale predicatului verbal; predicatul nominal: verb copulativ și nume predicativ-realizări; propoziția predicativă, realizare a numelui predicativ-recunoaștere, construcție/exemplificare
  - Subiectul – exprimat: simplu și multiplu; acordul predicatului cu subiectul; subiect neexprimat-subînțeles și inclus; realizări ale subiectului
  - Complemente
    - complementul direct – recunoaștere; realizări ale complementului direct; aspecte normative
    - complementul indirect – recunoaștere; realizări ale complementului indirect; aspecte normative
    - complementul prepozițional – recunoaștere; realizări ale complementului prepozițional; aspecte normative
  - Circumstanțiale: de loc, de timp, de mod – recunoaștere; realizări ale circumstanțialelor de loc, de timp, de mod
  - Atributul – recunoaștere, realizări ale atributului
- **Elemente de stilistică**
  - Limba standard
  - Limba vorbită. Limba scrisă
  - Limbaj popular. Varianta regională a limbii

- Limbaj colocvial

B. LITERATURA ROMÂNĂ

- **Genul epic** - **specii literare:** *baladă populară și cultă, basmul popular și cult, fabula, legenda populară, romanul, schița*

a) **Concepte operaționale asociate:**
- *instanțele comunicării narative*: autor, narator, personaj, cititor
- *construcția discursului narativ*: specie literară, acțiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, tipare textuale, repere spațiale și temporale, personaje - tipologie, modalități de caracterizare, limbajul naratorului, stilul direct, stilul indirect și stilul indirect liber

b) **Conținuturi:**
- baladă populară: *Miorița, Monastirea Argeșului*
- baladă cultă: *Andrii Popa* de Vasile Alecsandri, *Paşa Hassan* de George Coşbuc
- basmul popular: *Greuceanu, Prâslea cel voinic și merele de aur*
- basmul cult: *Făt-Frumos din lacrimă* de Mihai Eminescu, *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă
- fabula: *Câinele și cățelul* de Grigore Alexandrescu, *Șoarecele și pisica* de Grigore Alexandrescu
- legenda populară: *Legenda ciocârliei, Legenda lăcrămioarelor*
- romanul: *Baltagul* de Mihail Sadoveanu, *Fram, ursul polar* de Cezar Petrescu
- schița: *D-l Goe...* de I. L. Caragiale, *Vizită...* de I. L. Caragiale

- **Genul liric** - specii literare: *pastelul*

a) **Concepte operaționale asociate:**
- *elemente de compoziție*: titlu, motiv literar, idee poetică
- *elemente de prozodie*: figuri semantice (aliterația, antiteza, comparația, epitetul, hiperbola, metafora, personificarea, enumerația, repetiția, interogația retorică etc.)

b) **Conținuturi:** se studiază câte două texte poetice aparținând următorilor autori: Vasile Alecsandri, Tudor Arghezi, Ana Blandiana, George Coșbuc, Mihai Eminescu, Nichita Stănescu

- **Genul dramatic** - specii literare: *comedia*

a) **Concepte operaționale asociate**: acte, scene, tablouri, didascalii, conflict dramatic, personaj, dialog, monolog, replică, temă, categorii estetice - comicul

b) **Conținuturi:**
- comedia: *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale

Notă: Componenta *Limba și literatura română* din structura probei de concurs va fi dimensionată pe două module:
- aplicarea elementelor de limbă română pe un text la prima vedere, care poate fi selectat atât din opera scriitorilor studiați, cât și din cea a altor autori;
- redactarea unui eseu structurat sau un eseu argumentativ, pe baza unui text aparținând scriitorilor prevăzuți în prezenta programă de concurs.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Bibliografie orientativă - Limba română

- Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Limba română contemporană. Lexicul*, Editura Humanitas Educațional, București, 2005.
- Dragomirescu Adina (coord.), *Gramatica limbii române pentru elevi și profesori – Sinteze și exerciții*, Editura Corint Educațional, București, 2022.
- Pană-Dindelegan, G. (coord.), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2019.

- ***Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti", *Gramatica limbii române, I, II*, Editura Academiei Române, București, 2005.
- ***Academia Română, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a III-a, Editura Univers Enciclopedic, București, 2022.
- ***Manualele de *Limba română*, cls. a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Școlile Normale/Liceele pedagogice/Colegiile pedagogice (în vigoare).
- www.subiecte.edu.ro

Bibliografie orientativă - Literatura română

- Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2003.
- Crohmălniceanu, Ov., S, *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, Editura Cartea Românească, Bucureștì, 1984.
- Manolescu, N, *Istoria critică a literaturii române, 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
- Papadima, Liviu, *Limba și literatura română. Hermeneutică literară*, MEC, București, 2006.
- Petraș, Irina, *Teoria literaturii: curente literare, figuri de stil, genuri și specii literare, metrică și prozodie*, Biblioteca Apostrof, Cluj-Napoca, 2002.
- Simion, E., *Scriitori români de azi*, Editura Cartea Românească, București, 1987.
- Vianu, T., *Arta prozatorilor români*, Editura 100+1 GRAMAR, București, 2002.
- ***Dicționarul scriitorilor români. (coord. Mircea Zaciu), Editura Albatros, București, 2002.
- ***Operele literare menționate în capitolul *Conținuturi*.
- www.subiecte.edu.ro

4. TEMATICA PENTRU INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE – EDUCAȚIE TIMPURIE ȘI CURRICULUMUL PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE A COPIILOR SUB 3 ANI

- **Educație, inovație și reformă**
  - Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații
  - Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții
  - Alternative educaționale în educația timpurie
  - Tranziția copilului mic din familie la creșă și/sau grădiniță
- **Educabilitatea. Factorii dezvoltării personalității umane – interacțiuni și dominante**
  - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate
  - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității
  - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității
  - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii
  - Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*)
- **Proiectarea didactică în învățământul antepreșcolar**
  - Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice
  - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul didactic

- **Joc şi învăţare în educaţia timpurie**
  - Joc şi învăţare – delimitări conceptuale
  - Jocul ca activitate fundamentală a copilului: evoluţia comportamentului de joc la copilul de 0-3 ani - rolul educator-puericultorului în activităţile ludice; cerinţe generale privind organizarea spaţiului fizic pentru educaţia şi dezvoltarea copilului de la naştere la 3 ani
  - Tipuri de jocuri specifice vârstei timpurii: jocuri de manipulare, jocuri imitative, jocuri senzoriale, jocuri de construcţii, jocuri-mimă, jocuri muzicale, jocuri de rol
  - Jucăria şi rolul ei psihopedagogic: semnificaţia jucăriei pentru copil, rolul jucăriei în dezvoltarea psihică a copilului
  - Jocul ca mijloc de explorare şi experimentare
  - Aspecte psihopedagogice ale învăţării de la 0-3 ani
  - Relaţia dezvoltare-învăţare: teorii ale învăţării (J. Piaget, L.S. Vîgotski, Maria Montessori etc.) şi tipuri de învăţare
  - Învăţarea centrată pe copil
  - Direcţii ale diferenţierii intervenţiilor educaţionale/experienţelor de învăţare: diferenţierea din perspectiva educatorului: adaptarea modalităţilor de comunicare, a sarcinilor, a mediului fizic şi psihologic, diferenţierea experienţelor de învăţare şi dezvoltare din perspectiva copilului, specificul diferenţierii intervenţiilor de îngrijire şi educaţie la copiii mici
  - Fişa de apreciere a progresului copilului înainte de intrarea în grădiniţă
- **Managementul grupurilor de copii**
  - Dinamica relaţiilor în grupul de copii (relaţia copil – copil, relaţia copil – educator-puericultor)
  - Relaţia unitate de învăţământ – familie. Aspecte specifice ale comunicării cu părinţii (contexte de comunicare, modalităţi de comunicare, etape, atribuţii, drepturi)
  - Rolul cadrului didactic în proiectarea, monitorizarea şi evaluarea activităţilor ludice şi de învăţare: includerea activităţilor ludice alese în programul grupei, pregătirea activităţilor ludice şi de învăţare, modalităţi de evaluare şi monitorizare a activităţilor
  - Colaborarea cu părinţii, colegii, cu alte categorii profesionale şi comunitatea
- **Copiii cu cerinţe educative speciale (CES) în creşă**
  - Servicii integrate şi incluzive în educaţia timpurie
  - Colaborarea cu părinţii şi cu alte categorii profesionale de sprijin

Notă: Pentru componenta *Introducere în pedagogie – educaţie timpurie şi curriculumul pentru educaţia timpurie a copiilor sub 3 ani*, din structura probei de concurs, se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

5. TEMATICA PENTRU METODICA DESFĂŞURĂRII ACTIVITĂŢILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREŞĂ

- **Curriculum pentru educaţia timpurie**
  - activităţi ludice şi de învăţare pentru copiii sub 3 ani (rutine şi tranziţii, activităţi tematice, jocuri şi activităţi liber-alese)
- **Proiectarea didactică – elaborarea documentelor de proiectare didactică**
  - planificare calendaristică săptămânală, proiect de activitate didactică (temă, scop, obiective, evenimente didactice)
- **Organizarea şi amenajarea spaţiului educaţional şi rolul centrelor de interes/ariilor de stimulare:**
  - ambianţa psiho-relaţională
  - modalităţi de organizare a grupei
  - modele de aranjare spaţială a grupei
  - activităţi ludice şi de învăţare cu grupa

- **Organizarea şi realizarea activităţilor ludice şi de învăţare în educaţia timpurie**
  - jocuri şi activităţi liber-alese
  - rutine şi tranziţii
  - activităţi tematice (activităţi de creaţie şi comunicare, activităţi de cunoaştere, activităţi de muzică şi mişcare, activităţi artistice şi de îndemânare, activităţi în aer liber, jocul)
  - activităţi extraşcolare
- **Evaluarea în educaţia timpurie**
  - funcţii ale evaluării (constatativă, predictivă, diagnostică)
  - forme de evaluare (evaluare iniţială, evaluare formativă/ continuă, evaluare sumativă/ cumulativă)
  - metode şi instrumente de evaluare - tradiţionale şi moderne (analiza produselor activităţii, observarea sistematică, convorbirea cu scop evaluativ, portofoliul copilului, Reperele fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea copilului de la naştere la 7 ani, fişele de apreciere a progresului copilului înainte de intrarea în grădiniţă, caietul de observaţii etc.)

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE – EDUCAŢIE TIMPURIE ŞI CURRICULUMUL PENTRU EDUCAŢIA TIMPURIE A COPIILOR SUB 3 ANI ŞI PENTRU METODICA DESFĂŞURĂRII ACTIVITĂŢILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREŞĂ

- Bocoş, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2008.
- Bocoş, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria şi metodologia curriculum-ului*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2008.
- Botiş, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităţilor emoţionale şi sociale ale copiilor; fete şi băieţi, cu vârsta până la 7 ani*, Editura Alpha MDN, UNICEF, Buzău, 2007.
- Brănişteanu, R., Chira, E., Florescu, D., Preda, V., *Ghid practic pentru Educaţia Timpurie Antepreşcolară*, Editura Trend, Piteşti, 2023.
- Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V., *Învăţarea bazată pe proiecte*, Editura Arves, Craiova, 2009.
- Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., *Metode interactive şi de grup, ghid metodic*, Editura Arves, Craiova, 2006.
- Catalano, H., Albulescu, I., *Didactica jocului*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2019.
- Catalano. H., Albulescu. I., (coord.), *Educaţia timpurie antepreşcolară. Ghidul cadrului didactic*, Didactica Publishing House, Bucureşti, 2023.
- Catalano, H., Albulescu, I., *Pedagogia jocului şi a activităţilor ludice*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2018.
- Chiş, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competenţe*, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2005.
- Ciolan, L., *Învăţarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi, 2008.
- Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2009.
- Cucoş, C., *Pedagogie generală*, Editura Polirom, Iaşi, 2000.
- Dumitrana, M., *Evaluarea limbajului. Probe de screening educaţional*, Editura V & I Integral, Bucureşti, 2009.
- Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Editura Reprograph, Craiova, 2004.
- Dumitrana, M., *Învăţarea bazată pe cooperare*, Editura V & I Integral, Bucureşti, 2008.
- Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinţi, bunici, medici şi educatori*, Editura Trei, Bucureşti, 2010.

- Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente şi dezvoltări cognitiviste*, Editura Polirom, Iaşi, 2008.
- Manolescu, M., *Activitatea evaluativă între cogniţie şi metacogniţie*, Editura Meteor Press, Bucureşti, 2004.
- Manolescu, M., *Teoria si metodologia evaluării*, Editura Universitară, Bucureşti, 2010.
- Marin, T., *Teoriile învăţării şi didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, Bucureşti, Editura V & I Integral, 2009.
- Neacşu, I., *Instruire şi învăţare*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1999.
- Norel, M., Bota, O. A., *Didactica domeniului experienţial limbă şi comunicare*, Asociaţia de Ştiinţe Cognitive din România, Cluj-Napoca, 2013.
- Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice şi demersuri aplicative*, Editura Polirom, Iaşi, 2002.
- Ştefan, M., *Lexicon pedagogic*, Editura Aramis, Bucureşti, 2006.
- Vrăsmaş, A. E., *Consilierea şi educaţia părinţilor*, Editura Aramis, Bucureşti, 2002.
- Vrânceanu M. (coord.), *Educaţia şi Dezvoltarea Timpurie a Copilului. Ghidul educatorului*, UNESCO-UNICEF. Editat cu concursul CNETIF, Chişinău, 2005.
- ***Curriculum pentru educaţia timpurie* (în vigoare).
- ***Educaţia – spre un pact pentru un oraş care educă* – document realizat de Biroul Educativ, Centrul Internaţional „Loris Malaguzzi", USR Ministerul Educaţiei, al Universităţilor şi al Cercetării, Oficiul Şcolar Regional din Emilia Romagna - traducere Sânziana Sterghiu (în suportul de curs elaborat în cadrul Proiectului *Dezvoltarea resurselor umane în învăţământul preşcolar* POSDRU ID 61130).
- ***Barcelona Objectives. *The development of childcare facilities for young children in Europe with a view to sustainable and inclusive growth*, European Commission, 2013.
- ***Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, Editura Miniped, Bucureşti, 2002/2005/2016.
- www.subiecte.edu.ro